

СТАНОВИЩЕ

*от доц. д-р Георги Метев Петков, департамент „Музика“ на НБУ,
професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“*

за докторската дисертация

на

Мете Гьокче

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по
професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“

**„МЛАДЕЖКИТЕ ХОРОВЕ В ТУРЦИЯ В КРАЯ НА 20. ВЕК И
НАЧАЛОТО НА 21. ВЕК – ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ“**

Научен ръководител: проф. Явор Конов д.н.

Мете Гьокче е роден през 1975 г. в Анкара, Турция. Магистър по хорово дирижиране на Университет Гази и Университет Чокурова. Докторант в департамент Музика на Нов български университет от 2014 г.

Мете Гьокче е преподавател в катедрите по Педагогика на изобразителните изкуства и Музикална педагогика към Педагогическия факултет на университета „18-и март“ в Чанаккале. Дисертантът има натрупан богат опит като хоров диригент и организатор на хорови фестивали, майсторски класове по хорово дирижиране, семинари, участие в журита, носител е на множество награди и отличия от хорови форуми. Има издадени два компактдиска и публикации относно историята и проблемите на турското вокално-ансамбловото изкуство. Диригентската му дейност е свързана с Националната младежка хорова школа „100 гласа“, както и няколко други детски и младежки хорови формации.

Темата на дисертацията е **“Младежките хорове в Турция в края на 20. и началото на 21. век“**. Представеният труд е написан на английски език и се състои от увод, пет глави и заключение, приноси и библиография. Общият обем е 173 страници, от които 167 стр. основен текст, включващ и изображения, таблици и документални снимки. Цитираната литература посочва 35 заглавия на турски и английски език. Запознат съм изцяло с представения ми автореферат, който е в обем от 44 страници и точно и ясно представя основните положения от текста на дисертацията и нейните приноси. Авторефератът е в 2 варианта: на английски и на български език.

Разработката се отличава с много добре издържана логическа последователност и завършеност. Предложеният на вниманието ни научен текст притежава компетентност и креативност. Изказът е точен, ясен и четивен, което прави текста използваем в практиката.

Съдържанието на труда показва дълбочинно познаване и интерес на автора спрямо предмета на изследването: “Младежките хорове в Турция в края на 20. и началото на 21. век“. Активната творческа и практическа дейност на автора са пряко свързани с темата на изследването. Тя явно е резултат от дългогодишните усилия на автора за принос в развитието и усъвършенстването на хоровото изпълнителско изкуство в Турция. Текстът на дисертацията се основава и на цитирания на голям и представителен брой автори на проучвания – теоретични и практически изследвания по проблема, което показва отличното познаване от докторанта на специализираната литература по темата.

Целите на научното изследване, представени в увода са: да се изследват младежките хорове и тяхното общо положение, образование, ефекти и проблеми в турската музикална култура, както и процесът на тяхното развитие по отношение на традиционната им структура от края на 20. век до началото на 21. век в Турция и специално да се изразят техните перспективи, да се анализират и посочат проблемите и тенденциите в турската хорова практика, да се разработят предложения за развитието на младежки хорове в Турция на базата на резултатите от данните, получени благодарение на работата в Националния младежки хор „100 гласа“, да бъдат представени проблемите в

областта на турската хорова музика и предложения за възможното тяхно решение.

Историческите предпоставки за възникване на хорово изкуство в Турция, предшествано от турската фолклорна, религиозна и дворцова музика са представени в Първа глава „Оценка на историята на хоровите изследвания в Турция от 1970 до началото на 21. век”. Авторът ни запознава в исторически аспект с едногласната певческа традиция в турската култура. Рядко срещаното колективно пеене както на фолклорна, така и на духовна музика, традиционно е било едногласно.

Хоровото пеене в Турция през 20. век е обект на Глава втора. Изследването тук е съсредоточено върху етапите на общото музикално образование в страната и съответната проблематика, свързана с процеса на обучението по хорово пеене, което не е застъпено в общото музикално образование. Представени са видовете хорови състави в различните степени на общото образование и различните учебни заведения, като е изтъкната ролята на учителя по музика за създаване на хорова култура у подрастващите с помощта на извънкласни форми на обучение. Посочени са възможностите за академично музикално образование по хорово дирижиране, както и разнообразието от допълнителни добри практики, компенсирани отчасти недостатъчно високото ниво на академичната подготовка на бъдещите диригенти. Представен е списък с имената на водещите съвременни турски хорови диригенти с принос към турската хорова музика.

Глава трета съдържа „Оценка на турската хорова музика чрез стиловете на 20. век“. Представени са партитури от различно вокално естество, създадени от съвременни турски композитори, упоменати в книгата „Каталог на турските композитори“ (2006) на турския музиколог Ерсин Антеп (Ersin Antep).

Обект на Глава четвърта са основните недостатъци в хоровото ръководство и диригентска култура на ръководителите на младежки хорове в Турция, които продължават с поединични обучения на добра воля между професионалисти и ученици, поради липса на академично образование за хорови диригенти.

В последната (пета) глава на дисертацията е представено авторефлексивно изследване на иновативния проект „Национална хорова школа „100 гласа“ с неговите основните цели, принципи, правила, изисквания и структура на школата. Представен и академичният състав, работещ в „100 гласа“, по години. Направен е и анализ на целите, които не са били постигнати и са посочени обективните причини за това.

Научното изследване е плод на задълбочена проучвателска и аналитично-систематизационна работа на докторанта Мете Гьокче във взаимосвързаните области на история, педагогика и организация и дирижиране на хорове, и на богатия му личен опит по отношение на създаване, ръководене и дирижиране на хорове, както и на големия му личен опит по организация и осъществяване на хорови фестивали – национални и международни. Целите на изследването са постигнати и, освен че са посочени многобройните проблеми в развитието на турското хорова изкуство, е даден и подходящ модел за частичното им разрешаване, а именно създадената от автора единствена по рода си организация Национална хорова школа „100 гласа“ (100 Vocal National Choir School), която е разгледана като модел на ефективно разрешение на проблемите и перспектива за развитието на младежката хоровата музика в страната.

В заключение: Представеният дисертационен труд има сериозна научно-практическа стойност и избраната тема е важна и необходима с изводите и заключенията си за бъдещото развитие на хоровата култура в Турция. Всички посочени приноси с научно и практико-приложно значение са реални и успешно изведени на текстово равнище.

Изхождайки от всичко казано по-горе, категорично заставам в подкрепа на автора и неговия дисертационен труд, като давам своята положителна оценка.

Убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на Мете Гьокче образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“

Поздравявам автора и неговия научен ръководител проф. Явор Конов д.н., за постигнатия успех!

София, 11.04.2021 г.

Доц. д-р Георги Петков